

MARÍA ESTELA RÍOS GONZÁLEZ

Ña'a skwa'a nda tu'un ja jito nuu ntyivi facultad Derecho nuu ve'e skwa'a ka'nu nani Universidad Autonoma de México ji tu'un nakuni tiñu. suni kuu Maestra nuu Derecho nda tiñu nuu ve'e skwa'a nani Emmanuel Kant ji suni skwa'a maestria nuu Ciecias Politicas nuu UNAM.

Yoo uxi kwiya uu mil oko kumi nii jani ni nda tiñu kuu ja tatuni nuu ndii'i nda nuu Derecho Parlamentario Comparado y Sistematización Jurídica en el Instituto Belisario Domínguez ja tiin ve'e tiñu kuñanu nuu sa'a nda tutu ji tu'un tatuni nuu ndi'i ñuu ko'yo.

Jede uu yoo ìin kwiya uu mil oko iin jede oko uxi yoo ìin kwiya uu mil oko kumi nkuu ña ja nd'e tutu tatuni nuu maa ve'e tiñu ka'nu ja tutuni nuu ndi'i nda ñuu ñuu ko'yo, nuu ña nkuu sa'a ke'en nda tiñu ja sama nuu tutu ka'nu tatuni nuu ndi'i nda ñuu ñuu ko'yo ji ndaka tu'un tatuni, nda tu'un ja nake'en ji ja katyi nuu nda ñu'u ja jito, suni nkuu ja iyo tu'un ji yosonu nuu ja tyinde vetiñu ka'nu nuu ndi'i nda ñuu ñuu ko'yo. Ji xtutu ke'en nda ntyivi jini tu'un jito ji jasi nuu ntyivi de ji sketa'an ndaka ve'e tiñu ji nda ñuu ja sa'a nda tiñu nuu nda ñuu ñuu ko'yo.

Nuu nda tiñu ja janki, jede yoo uxi uu kwiya uu mil xa'on uni jede yoo ìin kwiya uu mil oko iin je'e nda tiñu ja ndatuni nuu ndi'i nda ve'e tiñu Ordenamiento de la Propiedad Rural en la Secretaría de Desarrollo Agrario, Territorial y Urbano nuu ja janki nda tu'un ji nasa koo nda tiñu siki nda ñu'u ndi'i nda ñuu ñuu ko'yo, xnumi ji janki nasa koo ji suni je'e tu'un ndakwi tu'un tatuni nuu nda ja jinka. nsatiñu nuu ja nasia'a nda ñu'u ji ñu'un kwa'a, suni nuu ja nsa'a nda tutu nuu nani'i nda ñu'u nda nda ñuu Yaqui Sonora.

Jede yoo uxi uu kwiya uu mil oko kumi ji jede yoo ìin kwiya uu mil xa'on uni nkuu ja ndatuni nuu Instituto de Especialización de la Junta Local de Conciliación y Arbitraje ñuu ko'yo nuu ja nsa'a ke'en nda tiñu xte'en, tu'un ka'an ji nadaka tiñu nuu nda ntyivi satiñu Junta y ji nda ja yi'i tiñu ya'a, ja siki na koo va'a nuu nduva'a nda tiñu nuu tiñu nuu ñuu ko'yo.

Suni nkuu ja ndatuni nuu ndi'i nda tiñu iin ntyivi nuu Junta Local de Conciliación y Arbitraje ja kuu saa Distrito Federal (yoo uni kwiya uu mil uxi uni jede yoo ìin kwiya uu mil uxi kumi), ta iyo ña tiñu ni nsa'a ña ja na koo tutu nda tu'un sa'a nuu nda tiñu tiñu ta kivi ji kaa nda tiñu ndi'i nda ntyivi satiñu nuu ya'a. Jede kwiya uu mil uja ji uu mil uxi uni ji suni nkuu ja tyinde nuu tutu tu'un jito ji kindo nuu Junta Local de Conciliación y Arbitraje del entonces Distrito Federal.

Nsa'a tiñu ja katyi nuu nda tu'un nasa'a ji nda tiñu ndatu'un tatuni nuu tenetiñu Distrito Federal saa, tiñu ña nkuu ja nakuni ndaa ja iyo tu'un tee kuu ña'nu nuu ñuu ko'yo tava tyiso de nda tu'un siki kaa tyikwa'a ñayivi jika nda yoo uja ji jede yoo uxi nuu tutu ka'nu tatuni nuu ndi'i ñuu ñuu ko'yo ji ndaka tu'un, ji suni xkije'e ja nduva'a va'a Regsitro Civil, ji iin nda tu'un ndityi ja nsa'a nkuun nda nuu ve'e tiñu ndityi ve'e tiñu ñuu ko'yo. Nduva'a nda kaa ji kivi naxtioko tu'un nuu nda kwatyi ja ka'an nuu tenetiñu, nuu Dirección General de Servicios Legales, nuu nda tu'un tuva'a ji nda tiñu ndityi, ji kwa'a ja nda tiñu kanu. Nsa'a tiñu jito nda natiñu ñuu ko'yo ja kuu saa Distrito Federal.

Nkuu ña ja ndatuni nuu vetiñu Jasi nuu tiñu ñuu ko'yo ja kuu saa Distrito Federa (yoo ìin ji yoo uxi uu kwiya uu mil)

Jede yoo uja kwiya iin mil ìin cientu kumi xiko xa'on uni nkuu ña ja ntyosonu nuu nda ja tyinde nuu Subsecretaria del Trabajo y Previsión Social ñuu ko'yo ja kuu saa Distrito Federal.

Nkuu ña ja ndatuni nuu Registro Civil ñuu ko'yo ja kuu saa Distrito Federal (yoo iin jede yoo iñu kwiya iin mil ìin cientu kumi xiko xa'on uni).

Suni, nkuu ña na ntyoso nuu nuu Asociación Nacional de Abogados Democráticos (ANAD) jede kwiya iin mil ìin cientu kumi xiko xa'on ji jede kwiya iin mil ìin cientu kumi xiko xa'on uu.

Nkuu ña ña'a xte'en nuu tiñu Derecho Procesal del Trabajo nuu ve'e xte'en ka'nu Universidad Autónoma Metropolitana (kwiya iin mil ìin cientu kumi xiko uxi uni- kwiya iin mil ìin cientu kumi xiko xa'on kumi).

Nsa'a ña tiñu ja jasi ji jito nuu tu'un nevo'o nuu tiñu ji jasi ji ntyinde nda ve'e iyo tutu ji nda ntyivi
(kwiya iin mil iin cientu kumi xiko uxi jede kwiya iin mil iin cientu kumi xiko xa'on uu)